

PV123 Základy vizuální komunikace

Kdy byl grafický design uznaný za styl rovnocenný architektuře?

- 20. léta 20. století

Kdo a kdy prohlásil grafický design... ???

- za souhrnné označení komerčních i nekomerčních forem tištěné komunikace: William Addison Dwiggins roku 1922
- proces i výsledek: Paul Rand

Co je interpunkce a diakritika?

- interpunkční znaménko: grafický znak, který vyjadřuje strukturu textu
- diakritické znaménko – akcent, znaménko v okolí písmena, které mění jeho význam, výslovnost

Jaký je vztah grafického designu a reklamy?

- Sdílí cíl – informovat veřejnost o zboží, službách, myšlenkách, názorech, událostech... Rozchází se v základním smyslu, reklama informuje veřejnost o nějakém produktu nebo události a snaží se ji klamavým způsobem přimět k utrácení peněz. Grafický design usiluje o to, aby předal své poselství a vyvolal v nás emotivní zážitek.

Vyjmenujte 4 aspekty určující firemní identitu.

- marketingová komunikace, firemní kultura, produkt, jednotný firemní styl (vizuální styl firmy)

Uveďte 2 grafické časopisy švýcarského stylu z 50./60. let

- Neue Grafik a Graphis

Která hračka dokazuje dozrívání zrakového vjemu?

- 1824 thaumatrop

Jmenujte 3 techniky 2D animace

- bezkamerová animace, kreslené filmy, ploškové filmy

Co je stereoskopický obraz?

- obraz, která vyvolává iluzi hloubky prostoru; stereoskopie nabídne každému oku jeden obrázek, který se liší v perspektivě, obrázky se nám v mozku spojí a vytvářejí iluzi hloubky prostoru
- 3D filmová projekce

Kdo jako první používal hláskové písmo?

- Féničané (jen souhlásky, 13. stol. př. n. l.), poté Řekové (z fénického, přidali samohlásky)

Co je to index?

- v souvislosti se znakem: znak, který má přímý vztah k reprezentovanému objektu, odkazuje (např. kočka – tlapa)
- odkazující na jednotlivý předmět, událost nebo jev; vyšší stupeň stylizace

Co je to anamorfická distorze?

- deformovaná projekce perspektivy, kdy divák musí sledovat deformovaný obraz

z určitého úhlu nebo použít určitý nástroj s odrazivým povrchem pro rekonstrukci obrazu
?Popište princip sazby

- zpracování textu, původně skládání textu z kovových liter, dnes počítačová (digitální) sazba

Co je to komunikace?

- přenos informací
- sdělování informací, myšlenek, pocitů atd. mezi lidmi prostřednictvím obrazu, řeči (verbální, neverbální), psaného projevu, filmu...

Popište neverbální komunikaci

- mimoslovní sdělení, vědomá nebo nevědomá

Co je litografie?

- litografie (kamenotisk) je technika tisku, používá tiskové formy bez reliéfu, na jemně vyhlazený povrch vápence se ručně mastnou tuší přenese kresba písma nebo obrazu, namaštěná místa přijímají mastnou tiskovou barvu, místa netisknouce se navlhčí vodou, aby barvu nepřijímala
- tisková technika vynalezená koncem 1796 Aloisem Senefelderem.

Rozdíl mezi českou a anglickou diakritikou

- česká má čárky (délka), háčky (měkčení, klička u ť a ď), kroužky (původně uo)

Konceptuální umění

- idea, koncept, myšlenka je sama o sobě uměním
- rezignace na realizaci díla
- umění, jehož materiálem jsou myšlenky

Kde se konaly OH, pro které byla použita kresba lyžaře inspirovaná jeskynnými malbami?

- Norsko, Lillehammer (1994)

Kdo rozšířil dřevoryt/dřevořez?

- dřevoryt: vynaléhal Thomas Bewick, používal Eric Gill
- dřevořez: Albrecht Dürer, rozkvět dřevořezu díky vynálezu knihtisku

Co je to plakát?

- je tisk většího formátu skládající se z textu a obrazu, vyvěšený na veřejných místech s cílem propagace, vyvinul se z vylepovaného letáku
- jednota zobrazení a textu, přehlednost, stručnost, jasnost, výraznost a aktuálnost
- druhy plakátu: typografický, písmový, kaligrafický, grafický, fotografický, akční...
- funkce plakátu: divadelní, hudební, filmový, politický, sociální, ekologický, akcidenční...

Různé druhy písem

- serifové, bezserifové, psané (skript), obrysové, písmo psacího stroje, zdobené různé klasifikace (ATypI – kaligrafická, moderní, nelatinská, klasická, FontFont – typografická, geometrická, amorfní, ironická historická, inteligentní, ručně psaná, destruktivní, obrázková)

Co je to znak, symbol?

- znak - cokoliv, co můžeme použít k tomu, abychom vyvolali v mysli věc jinou
- ke znaku připojujeme jeho význam

- semióza - proces přiřazování
- symbol - znak, který je ustanovený zvyklostní normou, jeho spojení s objektem je naučené a sdílené - není zde podoba mezi znakem a zobrazovaným

?Kdy se používá odseková zářezka?

Co je stupeň písma a v čem se udává?

- výška kuželky, udává se v bodech (pt)
- reálná velikost písma může být různá i při stejném stupni

Co je redakční design?

- noviny, časopis (publikační: katalog, bulletin, brožura)

Co ovlivňuje interpretaci vizuálního obrazu?

- individuální zásoba zážitků, zkušeností atd. v paměti (asociace, vzdělání...)

Z čeho vznikla první písma?

- z obrázků – skalní kresby, potom zjednodušené a nakonec piktogramy
- z piktogramů se vyvinuly např. egyptské hieroglyfy, z abstrakce piktogramů klínové písmo

Realizace Jana Tschicholda

- knihy Nová typografie, Typografický design, redesign loga Penguin
- vyučoval na Bauhause

Realizace Aleše Najbrta

- nová značka České televize, OSTRAVA!!!, piktogramy pro ČD, ČD Cargo, logo pro Prahu, grafická podoba časopisů Reflex , filmové plakáty (např. Nestyda, Pelíšky), tvůrce písma

Co je rotoskopie?

- kreslený film vzniká překreslením hrané předlohy okénko po okénku
- (Metoda vytváření filmu. Animátor překresluje filmové rámečky, které obsahují hranou stopáž, technika je náročná a zdlouhavá, animátor totiž musí překreslovat filmový pás rámeček po rámečku.)

Jaký český film vznikl v roce 2011 pomocí rotoskopie?

- Alois Nebel

Který slavný grafik pracoval s dřevořezbou?

- Albrecht Dürer

Co jsou písmolijny?

- společnost, která se zabývá tvorbou a distribucí písma
- název písmolijna z důvodu, že se v době kovové sazby jednotlivé litery odlévaly z kovu

Kdo dělal titulky k filmům Alfreda Hitchcocka?

- Saul Bass

Český loutkový režisér?

- Jiří Trnka

5 současných tvůrců písma

- Radana Lencová, Aleš Najbrt, Tomáš Brousil, David Březina, Neville Brody

3 grafičtí designéři švýcarského stylu?

- Jan Tschichold, Max Bill, Josef Müller-Brockmann, Emil Ruder

Co bylo předchůdcem značky?

- z hľadiska terminológie piktogram, emblém, ikona
- keramické značky boli predchodci obchodných znacek

Kde se nachází rejstřík?

- v knihách, časopisech a novinách se účarí textu nejčastěji zarovnáva tak, aby byly všechny řádky protilehlých stran či sloupců ve stejné výšce

Co je to denotační význam?

- označuje to, co vidíme, bezprostřední význam (opak konotace – symbolický, hlubší význam, odkaz)

?Názor na význam tvorby písma v dnešní době

Kdo je autorem citátu „The medium is the message“?

- Marshall McLuhan

?Aktuální / reprodukována komunikace?

3 techniky 3D animace

- loutkové filmy, plastelína, pixelace a animace objektů, rotoskopie

?Co ovlivňuje sazební obrazec?

Co je to grotesk a kdy byl vytvořený?

- Lineární statické bezserifové písmo (bez výrazného stínování)
- první polovina 19. století
- např. Helvetica, Univers, Franklin Gothic

Co je to typografie a jaký je její dnešní význam?

- úprava tiskové sazby zahrnující sloučení jednotlivých složek tisku, tj. písma, zdobných prvků a ilustrace se zřetelem na materiál a technické předpoklady tisku, povahu tiskoviny; řeší plošné uspořádání sazby vzhledem k funkci tiskoviny, obsahu textu a místním kulturním zvyklostem
- obor, který se zabývá tiskovým písmem, práce s hotovým písmem (tvůrce písma není typograf)

Postup vývoje sazby (fotosazba, digitální sazba atd.)

- původně skládání textu z kovových liter
- fotosazba - počátek 60. let 20. století, písma jsou pomocí světelných paprsků promítána na film, z něhož jsou ofsetem přenášena v podobě celých stran na papír, vysoká výkonnost a automatizace
- 90. léta mohutný nástup osobních počítačů a s nimi možnost digitální sazby

Popsat primární/sekundární/komplementární barvy

- primární: červená, modrá, žlutá
- sekundární (kombinace primárních): fialová, zelená, oranžová
- komplementární = doplňkové: červená - zelená, oranžová - modrá, fialová - žlutá

Kdo vytvořil piktogramy pro OH v Montrealu a Mnichově?

- Otl Aicher

Kdo a kdy zachytil jako první pohyb na fotce?

- Eadweard Muybridge, 1873 (běh koně)

Sazba do bloku – výhody a nevýhody

- výhody: řádky jsou stejně dlouhé, příjemnější na oko, dobře se hledá nový řádek (na rozdíl od zarovnání na pravý praporek nebo na střed)
- nevýhody: u užších sloupců vznikají příliš velké mezery a tzv. řeky

Kdy vznikla lineární perspektiva?

- renesance
- vynález perspektivy se připisuje Brunelleschimu, principy konstrukce pak popsal Battista Alberti. Perspektiva se objevuje v Itálii mezi lety 1405 – 1425.

Název nejstarší italské papírny

- Fabriano

Co je to mimesis?

- napodobení znázornění skutečnosti
- snaha vizuálně interpretovat konkrétní viděný objekt

5 pravidel Gestaltu (alespoň 3)

- podobnost, blízkost, kontinuita, uzavřenost, společný osud

Co je to lokalizace písma

- doplnění chybějících znaků potřebných k sazbě nějakého jazyka (např. znaky pro češtinu)

Co vedlo k rozluštění hieroglyfů (možnosti a.,b.,c.)

- Nejvýznamnější podíl na rozluštění hieroglyfů mají Thomas Young a Jean-François Champollion. V roce 1799 při Napoleonově tažení do Egypta byl učiněn nález tzv. Rosettské desky s nápisem ve třech typech písma (v hieroglyfickém, démotickém a řeckém písmu)

?K čemu sloužil stereograf

- stereoskop - 2 obrázky focené kousek od sebe, každé oko vidí jeden z nich - iluze hloubky prostoru, princip 3D filmů

Které písmo završilo vývoj verzálek a minusek

- verzálky – římská monumentální kapitála
- minusky – karolínská minuskule

Čím se vyznačuje technická sazba

- jedná se o smíšenou sazbu se speciálními znaky, sazba pořadová a tabulková; můžeme rozdělit na matematickou, chemickou, sazba not, rejstříky, seznamy... často specializované sázecí programy

Jméno alespoň jednoho umělce, který využíval serigrafie

- Andy Warhol, Roy Lichtenstein
- (serigrafie = sítotisk)

Který umělecký směr je fascinován pohybem

- futurismus

Co je to sémiotika

- nauka o znacích a znakových systémech

Co je to ikonický znak

- Znak reprezentující na základě přímé podobnosti

Vysvětlit jak vznikla značka

- Značka existuje již 5000 let, dochovaly se exempláře keramických značek a zmínky o heraldických značkách. Dále monogramy (zkratka jména, v níž se písmena prolínají do jednolitého grafického obrazce), cejchování dobytka, puncovní značka (ryzost kovů), hospodářské a vlastnické značky...

Co je piktogram?

- grafický znak zobrazující předmět/pojem, funguje bez ohledu na jazyk

Kdy byly použity první piktogramy?

- skalní kresby v paleolitu, zjednodušené v mezolitu, v neolitu se dokončuje vývoj piktogramu
- z piktogramů se vyvinuly např. egyptské hieroglyfy

3 příklady neverbální komunikace

- proxemika (vzdálenost), kinezika (řeč pohybů), posturologie (řeč postojů), gestika (řeč paží), mimika (řeč obličejových svalů), vizika (řeč očí), haptika (řeč dotyků)

Vyjmenovat 5 serifových a 5 neserifových typů písma.

- neserifová = Franklin Gothic, Comic Sans, Helvetica, Univers, Tahoma, Arial
- serifová = Times New Roman, Garamond, Fournier, Baskerville, Cambria, Optima

?Jak se od sebe liší rozpoznávání a vzpomínání?

- vzpomínání je složitější, protože mozek musí aktivně vyhledávat informace v paměti

Jaké jsou hlavní znaky avantgardní typografie?

- odklon od tradice, vliv avantgardních směrů – kubismus, funkcionalismus, konstruktivismus atd.
- s avantgardami první poloviny 20. století se práce s písmem radikálně mění, boří se zaběhlé kompoziční principy, uvolňují se klasická a zavádějí nová pravidla

Co je subjektivní signifikant?

- osobní konotace založené na životních zkušenostech a vzpomínkách

Co je objektivní signifikant?

- očekávaná reakce diváka ze strany tvůrce

Co je logotyp?

- značka typografická
- slovní značka, graficky znázorněný název společnosti, firmy, výrobku apod.

Obrázek: FREE (nakreslená včela) + R FOR A Y+ (nakreslené ucho) - "dekódovat"

- free beer for a year

Obrázek značky "FedEx" - napsat, co je to za logotyp a jak se vztahuje k firmě.

- zkratka Federal Express, je součástí firemní identity

Co je tzv. obrácená pyramida, její princip a k čemu se používá.

- (pyramida – všeobecný úvod, rozbor tématu, závěry)
- obrácená pyramida – hlavní myšlenka, vysvětlující fakta, detaily
- používá se hlavně při psaní novinových článků apod.

Kdo byl Olaf Erwin / čeho se týkala jeho práce? (výběr z možností)

- reklamní fotograf

Trojúhelníková kompozice (výběr z možností)

- oblíbená v renesanci
- tento postup je velice používaný, trojúhelník není tak pravidelný, ale přitom je to geometricky zajímavý útvar, používali ji např. malíři v impresionismu

Kdy vzniklo první bezpatkové písmo?

- první polovina 19. století (grotesk)

Eidetická redukce

- redukce fenoménu k jeho podstatě (Picasso - býk), odebrání každého dalšího prvku by mělo za následek nerozpoznání fenoménu
- každý variabilní a subjektivní prvek je eliminován, zbyde fenomenologické reziduum, eidetická podstata

5 českých současných designérů

- Aleš Najbrt, Tomáš Machek, Štěpán Malovec, Petr Babák, Iva Pechmanová, Věra Marešová

Babák reprezentace

- vizuální styl Národní technické knihovny, publikace Projektil architekti 2002/2008

Princip knihtisku

- princip knihtisku je v užití a znovuužití pohyblivých liter
- kuželka - kovový hranol s reliéfním zrcadlovým obrazem znaku, písmena v kovové sazbě tvořena odlitky – literami

Jak upravit jednoznakové slovo na konci řádku

- mezi jednoznakovou předložku či spojku a následující slovo se vkládá tzv. nedělitelná mezera (jedině spojka a na konci řádku není chybou)

Co je ISOTYPE

- obrazový jazyk (International System of Typographic Picture Education)
- metoda zobrazování sociálních, biologických a historických informací v obrazové formě, které by byly globálně srozumitelné

Rozdíl mezi českou a anglickou typografií

- uvozovky – české jsou dolní 99 a horní 66; anglické jsou obě horní a mají opačný tvar 66 a 99
- vyhýbání se dělení slov, max. předpony a přípony
- desetinná čísla se oddělují v angličtině tečkou, tisíce se oddělují čárkou

Nové písmo, které se vyučuje na základních školách

- Comenia Script (Radana Lencová)

První Gutenbergova kniha

- nejstarší tisk je Siblyna kniha z roku 1445; nejznámější kniha- Latinská Bible r. 1452

Co je to úhlopříčka

- diagonála - šikmá čára, úsečka, spojuje dva nesousední vrcholy

Co je konotace/konotativní forma?

- konotace označuje symbolický, hlubší význam, odkaz

Model AIDA

- AIDA - účinný model stupňového působení propagace, který postupuje krok za krokem čtyřmi etapami
- Attract - upoutat pozornost; Interest - vzbudit zájem; Desire - vytvoření touhy vlastnit produkt; Action - výzva k akci

Jak se vyznačuje vizuální hierarchie

- vizuální hierarchii lze ukázat pomocí prázdného místa v designu (nepotištěný nevyužitý prostor), který obklopuje grafické prvky
- typografické hierarchie lze docílit různou velikostí písma, polohovou hierarchii relativní polohou na stránce (text v horní části obklopený prázdným místem připoutá více pozornosti)

Co je smíšená sazba

- sbou rozumíme vysazení textu z konkrétního typu písma
- vysazená základním i vyznačovacími řezy, kterými jsou odlišeny části textu (slova, věty, odstavce), může být více typů a stupňů písma, různé odstavce
- tučné, kurzíva, kapitálky, podtržené, prostrkané písmo
- např. slovníky, učebnice, odborná literatura

Kdo vynalezl knihtisk

- Johannes Gutenberg

Jaké foto dělal Nadar

- portrétní, letecké, ze vzduchu

Co je střední výška písma

- výška v bodech (pt) mezi účajím a střední dotažnicí

Čím se zabývá sémantika

- nauka o významu výrazů z různých strukturních úrovní jazyka

5 druhů grafů

- sloupcový, kruhový, prstencový, bodový, spojnicový

Co je to médium

- zprostředkovatel/činitel komunikace
- např. písmo, kresba, kniha, noviny, gramofonová deska, CD, rozhlas, televize...

Co je to ikona

- Znak, který reprezentuje objekt na základě podobnosti.

Rozdíl mezi PostScript a TrueType

- u písem TrueType lze měnit libovolně velikost a písma jsou ve všech velikostech jasná a čitelná

- písma PostScript jsou hladká, detailní a vysoce kvalitní, často se používají k tisku, zejména ke kvalitnímu profesionálnímu tisku (vyšší kvalita)

Jaký je symbol v obrázku Fedexu a co znamená

- logotyp (typografická značka), slovo “FedEx”, zkratka z Federal Express

?5 typografických teoretiků

- Tschichold, Hlavsa, Fournier, Štorm, Beran

Napsat jména nějakých současných designérů

- Aleš Najbrt, Květa Pacovská, Stefan Sagmeister, Štěpán Malovec, Petr Babák

Jak se komunikovalo v prehistorické době? - výběr z možností

- Archaická prehistorická doba: Mýtická orální společnost, kmenový systém, cyklické pojetí světa. Komunikace obrazem, ústní tradicí, performancí šamana

Co je grafický design a co je jeho výstupem

- souhrnné označení pro výtvarnou oblast, kde se vytvářejí nebo volí vizuální znaky s cílem zprostředkovat sdělení
- tvůrčí proces, který vyjadřuje obsah sdělení pomocí prvků lingvistických a obrazových (text + písmo, typografie a obraz)
- určující je komunikativní funkce

Která slova se nedělí

- Jednoslabičná slova, a to i ta, která se zapisují více písmeny (pštros, vstříc), nedělíme
- neměla by se dělit: čísla, zkratky, data, názvy, tituly a slova, jejichž rozdělením vznikají nová, nežádoucí
- u složených výrazů se opakuje rozdělovník

Knihy podle obsahu

- technická literatura, učebnice, beletrie, poezie, divadelní hry, dětská literatura,...

?Základní principy tvorby písma

?Co ovlivňuje v dnešní době proud informací?

Je tento zápis typograficky správný: 22V napětí?

- ano, 22-voltové napětí (význam přídatného jména)

Spojit jména s ideologií:

- rychlost akce - Paul Virilio
- medium is the message - Marshall McLuhan
- pět principů - Lev Manovich
- technický obraz - Vilém Flusser
- síťová společnost - Manuel Castells
- kyberfeminismus - Sadie Plant

Co je to konvence?

- zaužívané zvyklosti, pravidla

Co je symbol podle Pierce?

- znak, který je ustanovený zvyklostní normou, jeho spojení s objektem je naučené a sdílené
- nejvyšší stupeň stylizace; není zde podoba mezi znakem a zobrazovaným, k pochopení

významu je potřebná konvence (např. slovo kočka)

Jak vyřešit, když jsou v textu sirotci nebo vdovy?

- úpravou prostrkání – buď jeho zatažením do předchozího sloupce zmenšením mezer mezi znaky, nebo naopak jejich zvětšením, čímž vzniknou řádky dva

Kdy vzniklo bezserifové písmo?

- první polovina 19. století

Jaká dvojice nesplňuje vztah nová - stará média? (možnosti a,b,c)

- internet - sociální sítě (nevím jak přesně to tam bylo)

Co jsou to ligatury?

- spojení dvou znaků do jednoho, v některých částech se sjednotí

?Ohodnoť písmo v kontextu (na obrázku je nějaký nápis, a máme říct jestli je font správně zvolený)

- “Heavy metal” scriptovým písmem

?Na obrázku byl obdélník a uvnitř něj kruh - co to reprezentuje?

Co nepatří mezi 5 principů Leva Manoviche? (3 možnosti)

- (a) numerická reprezentace (b) transkódování (c) meta-...

Je správně zapsané 25,- Kč?

- ne, zapisuje se 25 Kč nebo Kč 25,-

Jaká je evropská norma na počet snímků za sekundu ve filmech?

- Ve filmu se využívá 24 snímků za sekundu, v televizním 25. (americká 29)